

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Še nekaj o znanem nasvetu!

(Spisal dr. Janko Srnc v Mariboru.)

Brez dvombe ne sme se prištevati slovenskim narodnjakom nikdo, ki ne bi rad, iz srca rad pomagal našim kmetom v stiskah in nadlogah, ki ga obdajajo. Pa — če so uže drugi č. dopisniki „Slov. Naroda“ dvomili, ali bi se pomoč našla pri kratkem shodu, ki trpi le nekoliko ur — k večjemu par dnij — očitno izrečem, da še bolj dvomim, se li sploh nahaja tak občni pomoček na tem ubogem svetu.

Ko bi kdo vedel za kako specifično delo, ki se jako dobro plačuje — za kak sad, ki stoterno vrača stroške itd. — davno uže bi se tisto delo izvrševalo, tist sad prideloval. V vsakem kraju, pri vsakem posameznem posestvu pa je treba drugače gospodariti in delati; poljski pridelki se ne obnašajo jednako dobro na vsakem kraju. Navadno mimo lastnika nikdo bolje presoditi ne ume, kaj se naj zgodi na tem ali onem zemljišču, da se dosežejo največji dohodki, da se najbolj ustreže lastnikovim potrebam.

Bolezen pa je tu — brez dvombe je tu, in če zvesto premišljujemo, iz katerih uzrokov je nastala, če si tudi kmetje sami trkajo na prsi brez ovinkov, kadar so sami krivi — morebiti najdemo pomoček za nekatere posamezne slučaje. Občnega pomočka pa tudi tedaj ne bomo našli!

Tako se je lotil stvarij tudi čestiti dopisnik v št. 250 vašega lista. On pravi naravnost: Preveč kmetov je mej Slovenci, zato so kmetska posestva uže majbena, da kmetič ne more več živeti. Svetoval je: Vzemite graščinam, ki imajo preveč zemljišč, in prodajte

je kočarjem po sili; posebna postava naj določuje, kako.

To je predlog, ki pri nas ne bode tako hitro obveljal. Nijmo na Irskem, kjer so bili nekdanji kmetje tako rekoč svoje zemlje oropani, in so potem najemniki obdelovali zemljišča le za graščaka. Ta jih sme odpoditi, kadar hoče.

Pri nas je drugače. Zaveza, ki je bila do leta 1848 mej graščinami in kmeti, se je razdejala po postavnjej poti; vsak je dobil svoje, vsak je postal svoj gospod in gospodar. Če kmet ne izhaja pri svojem gospodarstvu, ne more zdaj terjati večjega deleža, nego ga je dobil svoje dni. Pozabiti se ne sme, da kmetu še dandenes pripomagajo plačevati zemljiščno odvezo vsi, ki kateri koli davek odratujejo, tudi graščaki in meščani. Oni del zemljiščne odveze namreč, ki se je imel izplačati iz deželnega premoženja, še dandenes nij poplačan, in leto za letom morajo vse dežele dokladati na vse državne štibre, da se odstrani ta dolg.

Še bolj nenaravno se mi zdi, kmeta prisiliti, da vrača odškodnino za taka zemljišča v letnih obrokih. Saj vemo, da ne more naš kmet povsod plačevati tekočega davka. Od kod pa naj jemlje kupnino, ki bi bila vender kapital, akoravno razdeljen na obroke?

Ali to je resnica: Preveč kmetov je mej Slovenci, namreč preveč takih, ki hočejo živeti le od poljedelstva. Temu moramo pritrčiti vsaj na Štajarskem. Na Kranjskem (tako sem slišal) je dosti slovenskih obrtnikov, pri nas pa ne. Naš kmet celo zaničuje obrtnika; v krčmi mu ne pripozna družbene jednako-pravnosti. Le tistega spoštuje, ki ima svojo zemljo, se ve da raste spoštovanje v razmeri k velikosti zemljišča. Semkaj tudi spada ne-

volja, s katero dela naš Slovenec v zaprtej obrtnjej delavnici, ali celo v fabriki. Rajši se trudi — telesno trojno napet — na polji, v vinogradu, rajši seka drva, ter živi v borney koči na planini.

Iz lastne skušnje smem pristaviti, da leta 1866, ko sem postal odvetnik v Kozjem, nijmo imeli tam poštenega čevljarja, še menj pa dobrega krojača. Čevije smo si dajali delat v Podsredo, po obleko smo pa pisali v Celje in Maribor. In vender je bila v Kozjem sodnija, davkarija itd.

Tako se zgodilo, da imamo jako malo mest in trgov, ker nijmo imeli dosti obrtnikov. — Težko se bode to spremenilo v našej dobi, v katerej hira mala obrtnija ravno tako, kakor poljedelstvo. Zategadelj se je pa tudi zgodilo, da je obrtnija pri nas, — kar je še imamo — večidel v nemških rokah.

Vender se mi zdi, da je še dosti prostora za Slovence pri malej obrtniji in domačej kupčiji! Ali učiti se je treba! Popolnoma se mora odločiti za svoj posel vsak, ki si izbere kak posel! Ne zadostuje, obrtovati le nekoliko ur na dan. — Ker iz malega raste veliko, utegnili bi tudi tu in tam slovenski obrtnik postati fabrikant. Znano je tudi, da imamo dosihmal na slovenskem Štajarskem le malo fabrik, tako da v mnogih krajih kmet še mesta nijma, kjer bi prodajal svoje pridelke.

Ako pa druge pomoči nij — izseliti se morajo nekateri, ki imajo moči dovelj, osnovati si novo domovino na tujem. Ne ustrašimo se preveč te misli! Druge dežele uže davno ne morejo več rediti vseh svojih otrok, in kaj se je zgodilo? Anglija vlada v treh oddelkih sveta, v četrtem je osnovala premočne zjedinjene države; v Afriki stopa po malem naprej

Listek.

Faust.

(Spisal Ivan Turgenev, preložil M. Málóvrh.)

Entbehren sollst du, sollst entbehren.

Faust, I. Theil.

Deveto pismo.

(Dalje.)

— Kaj ste storili z menoj! — reče ona tihim glasom.

— Kaj sem storil? — vprašam preplašen.

— Da, kaj ste storili z menoj, — reče ona na novo.

— Vi hočete reči, zakaj sem Vas navel, da takšne knjige čitate?

Ona vstane, ne reče ni besedice ter ide iz sobe.

Pogledi moji so jej sledili.

Na pragu se ustavi, obrne se in reče:

— Jaz Vas ljubim! — Zdaj veste, kaj ste storili z menoj!

Kri udarila mi je v glavo.

— Jaz Vas ljubim! Jaz Vas ljubim — ponovi Vera.

Po teh besedah odšla je in vrata za seboj zaprla.

Nečem besed trošiti, da Ti popišem, kaj se je tedaj v meni godilo. Samo toliko se spominam, da sem tekkel na vrt, ondu se v goščavo skril, se naslonil na drevo in tako ostal — Bog zna kako dolgo. Bil sem, — ne vem od česa — skoro trd, a srce navdajala mi je milina, ki je nij možno popisati. — Zaman, kaj tacega se ne da popisati.

Iz te nesvesti prebudil me je Prijmkov. Povrnili se je bil z lova in me po vrtu iskal, ker je čul, da sem tamkaj. Jako se je začudil videvši me gologlavega.

— Moja žena je v dvorani. Idimo, da jo poiščemo — reče Prijmkov.

— Misli si moreš, s kakšnimi čuvstvi v srci sem stopil čez prag.

Vera sedela je v oglu in pletla. Nekatere kratki pogledal sem jo iz strani, in, oh čuda, videlo se mi je, da je povsem mirna. Ni v glasu ni v govoru nij kazala svoje razburjenosti. Naposled pogledal sem jej naravnost v oči. Najini pogledi so se srečali. . . . Ona malo zarudi, ter se prikloni nad vezilo. Motril sem jo pazljivo. Zdelo se mi je, kakor da nij sama s seboj na čistem. Po Prijmkovem odhodu vzdigne brzo glavo in me vpraša:

— Kaj bodele storili?

Vprašanje me je razburilo, ali na brzo jej odgovorim zamolklim glasom:

— Kot pošten človek moram Vas zapustiti, ker . . . ker Vas ljubim, Vera Nikolajevna, kakor ste to uže opaziti mogli.

Ona sklonila se je zopet in jela pre-mišljovati.

od juga proti severu. Rusi napredujejo v severnej Aziji, akoravno doma še imajo dosti celine; češki izseljenci uže imajo precej čeških časopisov v severnej Ameriki.

Francozi se polastujejo Afrike od severne strani, Lahji polnijo mesta okolo Sredozemskega morja, in v južnej Ameriki. Nemških izseljencev je tudi veliko število leto za letom, akoravno si nikjer niso mogli osnovati svoje države. Zakaj se nam ne bi posrečilo, če se pridružimo uže začetim kolonijam, kjer vemo, da je precej Slovencev vmes? To je pa le skrajno sredstvo, in domovini bi se z njim ne pomagalo dosti, pač pa posameznim Slovencem.

(Konec prih.)

Iz kranjskega deželnega zbora.

XIII. (zadnja) seja 22. oktobra 1881.

(Konec.)

Poslanec Detela poroča v imenu upravnega odseka o poročilu deželnega odbora §. 4 in nasvetuje:

1. Poročilo pod št. 29, 30, 31, 32, 33 in 34 se jemlje na znanje ter se deželnemu odboru naroča, prositi c. kr. vlado, naj se usliši še nerešena prošnja deželnega odbora, da bi se za Dolenjsko postavil jeden c. kr. gozdni komisar in da bi se na Gorenjskem in Notranjskem le začasno nastavljeni dva gozdna komisarja za trdno namestila.

2. Deželnemu odboru se naroči, da izvrši deželnozborni sklep XII. seje dne 10. julija leta 1880 zaradi primerne subvencije, ki bi naj se zadobila od c. kr. vlade v ta namen, da se dajo darila za obširna pogozdovanja, ki so poseben dobro se posrečila, in sicer naj se izvrši ta sklep v smislu dotičnega, slavnemu deželnemu zboru v prilogi 83. predloženega poročila.

3. Deželnemu odboru se naroči, da naprosi c. kr. vlado, naj bi se v tem slučaju, ako bi ne zadostovala centralna drevesnica na Rožniku zahtevam pogozdenja na Kranjskem, — napravile državne drevesnice v onih krajih, kjer imajo c. kr. gozdni komisarji svoje uradne sedeže.

4. Deželnemu odboru se naroči, da dela na to, da bode c. kr. vlada deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju predložila načrt postave, veljavne za kranjsko deželo glede pogozdenja Krasa.

5. Poročilo o uravnavi vipavske reke in njenih stranskih vodá, v kateri namen se je za 800 gld., ki so se iz deželnega zaklada predplačilno nakazali, napravil podroben načrt, vsled katerega bi vsa uravnava stala okolo

200.000 gld., jemlje se na znanje; — deželni zbor pa ima toliko menj povoda, sklepati o tem načrtu in sicer v celém obsegu, ker je deželna vlada v svojem dopisu dne 10. oktobra leta 1881, št. 7840, poročala, da dotični načrt še nij goden za razsojo, in ker je izrekla, da jej zdaj nij mogoče obljubiti državne podpore za to podjetje. Vsled tega dovolila se je tudi le za napravo štirih jezov v jarkih pri potoku Bela svota 2000 gld. kot državna podpora, toda s pridržkom ustavnega odobrenja.

Deželni zbor izreka hvalo c. kr. vladi za obljubljeno zopetno podporo, — ne more pa svote 2200 gld., ki še primanjkuje za napravo štirih jezov v jarkih pri potoku Bela, dovoliti iz deželnega zaklada in to toliko menj, ker še nij brezdvomno, ali bi se ne mogel doseči isti namen tudi na ta način, ako se napravi menj jezov, kakor štiri, in ker bi na drugej strani morale tudi skladne občine, katerim bodo te naprave na korist, najmenj dati donesek v takej visokosti, kakršnen naj bi bil oni, ki bi se v ta namen še dovolil iz deželnega zaklada.

Deželnemu odboru dovoli se torej za ta slučaj, ako se pokaže, da je naprava vseh štirih jezov vsakako neizogibljiva, kredit, ki pa ne sme presegati zneska 1100 gld.

Onim občinam, ki so dolžne povrniti deželnemu zakladu znesek 800 gld., ki se je nakazal predplačilno za napravo načrta, se pregleda, da jim ne bode treba vrniti tega predplačila.

6. Poročilo o obdelovanji močvirja in o mnenji večakov jemlje se na znanje. Ker se jemljó za uravnavanje močvirja in za čiščenje jarkov, kar bi morala biti skrb onih posestnikov, ki so po močvirski postavi v to zavezani, — predplačila iz močvirskega zaklada, ne da bi se bila vrnila, — se deželnemu odboru naroča, skrbeti za to, da bodo dotični posestniki tudi vrnili taka predplačila.

Pri razpravi teh predlogov oglasi se poslanec dr. Zarnik in nasvetuje, naj bi se ložka dolina na Notranjskem, na katero se je zaradi njenih povodnj oziral uže strokovnjak o vodnih zadevah dr. Vicentini iz Trsta, pustila po deželnem inženirju, g. Vičlu, kateri bode itak v kratkem času imel v tem okraji posla zaradi cest, preiskati, da bi se zvedelo, kaj je uzrok vednim povodnjim ložke doline na Notranjskem. V tej zadevi naj deželni odbor potrebno naroči deželnemu inženirju.

Ta predlog se skoro jednoglasno sprejme. Poslanec Lavrenčič predlaga, naj bi de-

želni zbor za dodelanje jeza pri potoku Bela dovolil 1100 gld. kot posojilo dotičnim občinam, da ga povrnejo v treh letih. Govornik pravi, da je bila letošnja letina v vipavski dolini jako slaba, ker je bila suša velika in se je pridelalo le malo vina, družih pridelkov pa skoro nič nij bilo, tako da se morajo te stavbe naznačiti kot stavbe za silo.

Poslanec dr. Schaffer pravi, da za to stvar nij mogoče ničesa dovoliti, kajti proračun za cestne zadeve in uravnava vod je uže položen.

Deželni predsednik g. Winkler gorko podpira predlog g. Lavrenčiča. Občine vipavske doline ne morejo dotične svote dobiti, ker je bila slaba letina, tedaj se jim lahko dovoli brezobrestno posojilo, katero hočejo v treh letih poplačati. Da se po g. Lavrenčiči nasvetovana dela izvrše, je na korist vsej vipavski dolini. Da se potrebna svota kot posojilo dovoli, je tem bolj potrebno, ker bi se drugače lahko zgodilo, da ves denar, katerega je dala uže država in dežela, kakor tudi občine za uravnava vod v vipavski dolini, ostane popolnem neplodonosen.

Poslanec Lavrenčič pravi, da se vipavska dolina večkrat nazivlja rajska, da pa, če se ne bode nič storilo za uravnava vod v tej dolini, bode jo kmalu treba prekrstiti in imenovati „rajsko vipavsko močvirje“.

Poslanec dr. Schaffer se še jedenkrat z nemške večini lastno zagrizenostjo protivi nasvetu g. Lavrenčiča.

Gospod deželni predsednik Winkler priporoča, naj se sprejme predlog g. Lavrenčiča. V istem smislu govori tudi poslanec dr. Poklukar.

Pri glasovanji se sprejme predlog poslanca Lavrenčiča.

V imenu upravnega odseka nasvetuje poročevalec vitez Gariboldi postaviti, veljavno za vojvodino kranjsko, s katero se prenapredi §. 79. občinskega reda dne 17. februarja leta 1866. S privoljenjem deželnega zbora Moje vojvodine kranjske ukazujem sledeče: §. 1. §. 79 občinskega reda za Kranjsko dne 17. februarja leta 1866 zgubi svojo do zdaj veljavno moč ter se ima v prihodnje glasiti: Priklade nad 15% pravega davka ali užitnine mora deželni odbor dovoliti; za priklade nad 50% pravega davka ali 30% užitnine, je treba deželne postave. §. 2. Ta postava stopi v moč z dnem razglasenja. Izvršitev te postave se naroča Mojemu ministru notranjih stvari.

— Moram z Vami govoriti — reče na to. Pridite nocoj po čaj v paviljon, kjer ste čitali „Fausta“.

Ona je to tako glasno rekla, da ni danes ne vem, kako da tega ravno v tem trenutku v dvorano stopivši Prijmkov nij slišal.

Ta dan mineval mi je silno počasno. Vera pogledala je časi krog sebe, kakor da bi hotela vprašati: sanjam li, ali je resnica to? Tedaj videlo se jej je na lici, da je nekaj za trdno ukrenila.

A jaz . . . jaz nijsem mogel več k sebi priti. Vera me ljubi. Te besede so mi neprestano na pameti bile, a jaz jih nijsem umel. Nijsem ni samega sebe umel, niti Vere. Nemogoče mi je bilo verjeti to nepričakovano srečo, ki me je zadela. Težko mi je bilo spominati se onega, kar je minilo, zdelo se mi je, da sanjam . . .

Ko smo čaj popili — in si jaz glavo ubijal, na kakšen način bi odšel, — reče Vera, da se hoče malo izprehoditi, in pozove mene, da

jo spremim. Vzel sem svoj klobuk in šel za njo. Nij mi možno bilo, izreči kakšno besedico, da, jedva sem dihal . . .

Čakal sem, da začne ona razgovor, da pové kaj misli; toda ona je molčala. Molče dospela sva do kitajskega paviljona, molče sva vstopila, in na jedenkrat bila sva jeden drugemu v naročji. Neka tajna, nevidljiva sila naju je gnala.

Na njenem lici, na katero so poslednji solnčni žarki padali, zasije v isti hip sladak smeh blaženstva in sreče — in najine ustne so se poljubile.

Ta poljub bil je prvi in zadnji. Vera se mi iz rok iztrga, ter se z največjim strahom od mene odmika.

— Poglejte samo! — reče od strahu drhtečim glasom.

— Ali nič ne vidite?

Brzo sem se obrnil.

— Jaz ničesar ne vidim. Ali Vi kaj vidite?

— Zdaj ne, ali malo prej videla sem . . . Vera vzdihne počasi, a globoko.

— Kaj ste videli?

— Svojo mater, — reče vsa drhteča.

Tudi mene popade groza. Srce jelo mi je boječe tleči, kakor da sem kakšen hudodelec. Toda — ali nijsem bil v tem trenutku res hudodelec?

— Ne varajte se tako! Bolje bi bilo, da mi poveste —

— Ne, za Boga, ne! mi poreče in se z obema rokama za glavo prime . . . To je brezpametnost . . . To je, da zblaznim . . . S tem se nij šaliti . . . To je smrt . . . Z Bogom!

Jaz jo primem za roko.

— Za Boga, ostanite samo še za trenutek, vzkliknem nehoté, ves pretresen. — Nijsem vedel kaj govorim . . . Komaj vzdržal sem se na nogah. — Za Boga . . . ali ste nemilostivi.

(Dalje prih.)

Nasvet se sprejme.

Deželni predsednik g. Winkler odgovarja na interpelacijo dr. pl. Schreya zaradi vladnega časnika „Laibacher Zeitung“. Deželni predsednik pravi, da vlada za članke, kateri so objavljeni v neuradnem delu lista, ne more odgovorna biti. Deželnozborska poročila pa ne izdeluje stenograf, in to zato ne, ker vlada založništva ne more k takim velikim stroškom siliti, pa tudi je prostora premalo, da bi se mogli vsi govori objaviti po stenografičnem zapisniku. Če se trdi, da poročila niso objektivna, ima to dvojno lice, kajti marsikateri smatra to za subjektivno s svojega stališča, kar je popolnem objektivno. V obče pa prinašajo razna javna glasila s prav malo izjemami jako neobjektivna poročila obravnav deželnega zbora. Če se gospodje interpellantje pritožujejo, da je vladni list priobčil neko odsekovo poročilo deželnega odbora (o Žumberku), je mislil z razglasom istega le gospodom ustreči. Ako pa gospodje interpellantje tega ne želé, se bode to v prihodnje v vladnem listu lahko opustilo.

(Dobro! Dobro! od strani narodnih poslancev.)

Na predlog upravnega odseka dovoli se okrajno-cestnemu odboru ložkemu na Notranjskem 25% priklade za l. 1882 za cestne namene.

S tem predlogom je dnevni red zadnje seje končan.

Deželni glavar grof Thurn-Valsassina govori v slovenskem jeziku: Slavni zbor! Z današnjo sejo končano je zborovanje. Preden se razidemo, mi je nalog, da se zahvaljujem čestitim načelnikom raznim odsekom, in vsem poslancem za njihovo trudapolno delovanje. Izreči mi je pa tudi gorko zahvalo g. zastopniku c. kr. vlade, kateri je naše delovanje z vso svojo vednostjo in dobrohotnostjo napram naši deželi podpirati blagovolil. (Nadaljuje nemški): Vsi gospodje poslanci smo zavzeti za srečo naše ljubljene kranjske dežele, vsi jedini v ljubezni in zvestobi do naše cesarske rodovine. V teku prihodnjega leta bomo slovesno praznovali šeststoletnico združenja naše kranjske dežele s slavno habsburško rodovino. Upajmo, da Njih veličanstvo pride obiskat o tej slovesnosti njemu zvesto udano kranjsko deželo, da bomo navdušeno, združeno kakor zdaj zaklicali: Bog poživi našega presvitlega cesarja Frana Josipa I.! Slava! Hoch! (Burni Slava! Živio! in Hoch-klici!)

Deželni predsednik g. Winkler se zahvaljuje najprvo slovenski za priznanje, katero se je izreklo vladi in njegovej osobi. Nadalje se zahvaljuje deželnemu zboru, da je vladne predloge vzel v pretres in tako zadostoval ustavnej svoji nalogi.

Zdaj vstane nemški diktator kranjskega deželnega odbora, baron Apfaltrern. V jako osornem tonu pripoveduje, da je pozviljan izreči deželnemu glavarju zahvalo. V pridgar-skem tonu pripoveduje, da je bil deželni glavar grof Thurn pozno poklican na svoje mesto, da je tedaj imel mnoge skrbi in posla, da je zamogel ustreči svoji nalogi in za to mu izreka zahvalo.

Potem je izrekel v imenu narodnih deželnih poslancev deželnemu glavarju grofu Thurnu zahvalo dr. Poklukar. Govornik je rekel: Jaz imam prijetni nalog izvršiti, namreč izreči v imenu narodnih poslancev tega zbora, za na vse strani taktno, zmirom uljudno vodstvo naših obravnav od strani prečastitega g. deželnega glavarja grofa Thurna, njemu naše gorko priznanje in zahvalo. (Burni Živio-klici narodnih poslancev in poslušalcev.)

Doželni glavar grof Thurn se zahvaljuje za priznanje ter obljubi, da se bode trudil ustreči vsem terjatvam, katere se stavijo do njega kot deželnega glavarja.

Potem naznani, da je zasedanje kranjskega deželnega zbora končano.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. novembra.

Mnogo jako važnih imenovanj se je v slednjem času zgodilo, a mej najvažnejšimi je pač to, da je **deželnim namestnikom za Moravsko** imenovan dosmrtni ud gosposke zbornice, J. U. dr. Friderik grof Schönborn. Grof Schönborn je odločen privrženec češke stranke in „N. fr. Pr.“ pravi, da je bil „češko-federalni kandidat“. Njegovo mišljenje pa jasno označuje program, katerega je o volitvah v septembru prošlega leta izdal. V njega tem programu se bere: „Jaz hočem z drugimi češkimi poslanci na to delati, da se deželna avtonomija razširi. Mi si moramo prizadevati, da se historično državno pravo češke krone ohrani in se zagotovi naši domovini pristojna veljavnost. Potreben je na dalje razvoj avtonomije v občini, okraji in deželi, uresničenje enakopravnosti in pravic češkega jezika v šoli in uradu“. Da to imenovanje nij po godu ustavovernej stranki, je jasno.

Ogrski listi se jako čudijo, da v avstrijskih **delegacijah** večina nij ob enem vzeta iz večine državnega zbora, celo magjarski listi stresajo dvomno z glavo, kaj ima pač to pomeniti in tu in tam se izražajo, da je pač Taaffe premalo odločen, osobito, ker je vsakemu znano, da ustavoverci uporabijo vsako priložnost, da delajo vladi opozicijo.

V ogrskih delegacijah je sekcijški šef pl. Kallay na interpelacijo o razmeri **Avstrije in Italije** prav prostodušno in brez ovinkov odgovoril: „Mi nimamo od Italije ničesar zahtevati in tudi ničesar bati se“. Tem besedam pa je še dostavil grof Andrassy, da se dinastija v Italiji v obeh slučajih, naj v boji z Avstrijo zmaga ali ne, uničenju izogniti ne more. Umeje se, da taki glasovi niso prijetno zveneči za italijanska ušesa, najmenj pa za Umberta, kateremu se je ravnokar obetalo prijateljstvo.

Vnanje države.

Francoski list „La France“ javlja, da mej **Albanci** vlada veselje o avstrijske okupaciji, katero bi radi sprejeli.

Grška vlada hitro zmanjšuje armado, vsi drugi vojaki so bili odpuščeni razen 41.000, od katerih se bode 12.000 koncentriralo v Larisi, da bodo okupacijo distrikta Carcosa in kritiri izvršili.

Dopisi.

Iz Doline 7. novembra. [Izv. dopis.] Včerašnja slavnost, katero je priredilo politično društvo „Edinost“ za Primorsko, izpala je sijajno. Akoravno je oblačno nebo o slabem vremenu grozilo, zbralo se je vendar okoli 3000 ljudi od blizu in daleč. Vsa vas je bila z mnogobrojnimi narodnimi zastavami okinčana. Velik slavolok pri vhodu na trg valbil je s prijaznimi „Dobrodošli“. Iz zvonika so trobojnice naznanjale, da se bode v narodnej Dolini vršil narodni praznik. Na prijetno dvignenen kraji sred vasi stoji piramida, katera bode potomcev oznanjevala, da je tu pod milim nebom 8000 Slovencev priseglo braniti dom in cesarja. Slavnostni trg je bil še posebej ozaljšan, nad spomenikom stal je velikansk cesarski orel, ki je v krempljih tiščal zagrinjalo, katero je spomenik zakrivalo. Pod odrom so bili razni napisi z zimzelenom in cvetjem obdani. Pred slavnostjo izvrševal se je občni zbor „Edinosti“, sprejela se je soglasno resolucija zaradi loške železnice. V odbor izvoljeni so soglasno: g. državni posla-

nec J. Nabergoj (predsednik), gg. Dolenc V., Dolinar J. Jan Jurij, dekan dolinski, Nodlišek St., deželni poslanec, Jenko St., trgovec v Podgradu, Istra, Sterle G., Mohorčič R. župan v Sežani; Devetak J., deželni poslanec v Tolminu in Gorjup, trgovec na Proseku. Namestniki so: Lampe, nadžupan v Dolini, Orlič Fr., župnik v Zminju, Obersnol J., trgovec, Divača, Smerdu Fr., Borovnica, Trober A., umetni kamnosek sv. Ivan, Primožič J. Purič J. M., Vatovec J. M. Malalan J. M. Po dovršenem občnem zboru je vse na trg hitelo pred spomenik. Dolinski pevci so zapeli „Želje Slovencev“; Nabergoj je predstavil vladnega komisarja viteza Bozicio, katerega je občinstvo živo pozdravilo. Okrajni glavar pozdravil je občinstvo tako le v slovenščini: Gospoda moja, izvolite sprejeti moj srčni pozdrav, zagotovim vas, da me srčno veseli biti v vaši sredi. G. Nabergoj je govoril slavnostni govor, mej katerim je izročil narodni spomenik prebivalstvu Doline in ga priporočal v občno varstvo, kot svetinjo naroda. Zagrinjalo pade in pokaže se lepa kamenita piramida, ki ima na srednji strani napis: V spomin tabora 27. oktobra 1881; spodaj pa: Postavilo društvo „Edinost“ in Dolinski rodoljubi. Potem je tržaški zbor zapel „Iskrica domorodna“, za tem pa je govoril g. dekan Jan o narodnih naših zahtevah na taboru. Govornik je v živih barvah slikal naš ubogi narod. H koncu omenjal je zvestobe Slovencev in zaklical trikratni živio presvitlemu cesarju. Godba je zaigrala cesarsko pesem in možnarji so gromeli na bližnjem holmu. Občinstvo je zaorilo navdušeno trikratni živio, da je daleč v goro odmevalo. Tržaški zbor je pel še „Jadransko morje“ in potem je bilo srečkanje. S to točko je bil program izvršen in začela se je prosta zabava; petje vrstilo se je z godbo; pri mizah pa, kjer se je zbral odbor „Edinosti“, govorilo in napivalo se je v lepe slogi in veselji.

Vse se je izvršilo v najlepšem redu. Le nek ad acta dejan rogovilež hotel je kaliti mir, živa duša se zanj zmenila nij. —a—.

Domače stvari.

—(Vprašanje do naše kupčijske zbornice.) Pred nami leži nemška „Kundmachung“, katero nam je naroden trgovec predložil. Iz tega čudnega oglasila razvidimo, da razpošilja naša kupčijska zbornica gospodom trgovcem s a m o nemške cirkulare. Upamo, da se je ta navada mej drugo slabo dedščino po umrle nemške večini prevzela, in da novo vodstvo dozda še nij bilo v stanu upeljati reformo, ki se bode takoj upeljati morala. Ako nam bodo nemškutarili domači zavodi, potem v istini ne vemo, čemu da noč in dan umivamo glavo nemškim uradnikom, ki nam nemščino povsod usiljujejo. Času primerno bi bilo, da vodstvo trgovinske zbornice slovenskemu občinstvu razjasni nazore, po katerih se glede okrožnic in družega dopisovanja na narodne trgovce v prihodnje ravnati hoče. —

—(Kupčijska in obrtna zbornica za Kranjsko) ima denes zvečer ob 6. uri v magistratnem poslopju sejo pod predsedstvom g. Josipa Kuščarja. Zdaj ko je večina narodna bi se pač pričakovalo, da se vse uraduje slovenski in da se slovenski posvetuje, a gospodje udje nam tožijo, da se pod novim predsedništvom in narodno večino pošiljajo nemška povabila in da se nemški govori.

—(Sokolovski večer) bode v nedeljo ob 7. uri zvečer v čistalnični restavraciji. Program je jako zanimljiv.

— (Mesečni živinski semenj) zadnji terek je bil slabo obiskan, najbrže ker ima kmetstvo ljudstvo mnogo posla, da spravi poljske pridelke domov in poskrbi za steljo. Od prignanih 200 glav goveje živine, kupili so tuji kupci kakih 50, domači mesarji do 40 glav. Cene so bile precej visoke. Konj je bilo do 150. Konje so kupovali Lahi.

— (Ljubljanski obrtniki) so imeli v ponedeljek shod v gostilni „Bierquelle“, pri katerem so se posvetovali o resoluciji, ki naj bi se predložila dunajskemu obrtnemu shodu. Posvetovali so se tudi o tem, ali pošljejo tudi oni zastopnike na omenjeni shod. Bilo je nad 30 obrtnikov. Izvolili so si sklicatelja shoda, g. Kunca, predsednikom. Prebrala se je resolucija v nemškem in slovenskem jeziku. Resolucija obseza znane terjatve obrtnikov, mej drugim zopetno ustanovljenje obrtnih zadrug, odpravo potovalne (havziarske) kupčije po vseh mestih in večjih krajih, odpravo obrtnega dela v vseh kaznilnicah, razen istega, ki služi domačim kaznilničnim namenom in namenom erarja, ločitev kupčijskih in obrtnih zbornic, in razširjenje volilne pravice v vse zastope, brez razločka na to, koliko plačujejo davkov. Mestni odbornik Regali nasvetuje, naj bi se resolucija v toliko preuredila, da naj ujetniki delajo obrtna dela le za kaznilnico, drugih del erarskih pa ne. Kaznjenci naj se v prvi vrsti porabijo za kmetijska dela, kakor reguliranje rek, obdelovanje opustošenih krajev itd. Temu predlogu pritrdi skupščina, z govori podpirala sta ga gospoda Šturm in Železnikar. Razdelitvi kupčijskih in obrtnih zbornic se odločno protivi g. mestni odbornik Regali. Tudi gosp. Kunec govori v enakem smislu. Gg. Šturm in Železnikar pa zagovarjata ločitev, katerej skupščina pri glasovanju tudi pritrdi. Kot zastopnika ljubljanskih obrtnikov izvolita se tiskar A. Klein in krojač J. Železnikar.

— (Vreme) imamo v Ljubljani uže od nedelje jako prijetno, vsak dan sije precej gorko sonce. Prijateljsem drsanju nij to nič kaj po godu.

— (Zarad dvojnega zakona) bil je včeraj pri deželnej sodnji Alfred Meninger vitez Lerchenthal obsojen na dva meseca težke ječe, poostrene vsak teden s postom in izgubi plemstvo. Natančneje poročilo obravnave priobčimo.

— (Potres) Iz Celovca se nam poroča od 5. t. m. to-le: Denes o 9. uri 37 1/2 dopoldne imeli smo precej močan potres, ki je trajal skoro štiri minute. Zemlja zibala se je od zahoda na vzhod. Kakor sem čul, čutili so na več krajih gornje Koroške denes precej močan potres, tako da so ljudje prestrašeni bežali iz hiš na prosto.

— („Slovensko literarno društvo na Dunaji“) ima v soboto 12. t. m. 16. redno sejo s tem-le sporedom: 1) Čitanje zapisnika. 2) Berilo g. A. Hudovernika: a) Narodno pravo v Slovincih, b) pravo Črnogorsko. 3) „O slovenskem naglaševanju. Po Romanovej Brandtovej knjigi“ Na črtanje slavjanskoj akcentologiji“ str. 85 — 112, poslovenil K. Š. V ponedeljek 14. t. m. ima društvo glavni zbor, v sporedu so poročila odborova in volitev prvosednika ter odbora. Lokal: III. Ungargasse. Restauration zur hlg. Dreifaltigkeit Nr. 27.

Tuji:

7. novembra:

Pri Slonu: Weis, Frankenstein, Hanaček z Dunaja. — Tschopp iz Leitscha.

Pri Maliči: Majer z Dunaja. — Kohn iz Prage. — Eisenstätter iz Ogrskega. — Tavčer iz Raka.

Tržne cene

v Ljubljani 9. novembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — rež 6 gld. 01 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 4 gld. 87 kr.; — prosó 4 gld. 71 kr.; — koruza 5 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 94 kr.; mast — gld. 87 kr.; — špeh frišen — gld. 68 kr.; špeh povojen — gld. 72 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjske meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 23 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gld. 20 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 9. septembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld. 65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	65
Zlata renta	93	95
1860 drž. posojilo	133	25
Akcije narodne banke	825	—
Kreditne akcije	363	40
London	118	55
Srebro	—	—
Napol.	9	38
C. kr. cekini	5	60
Državne marke	58	—

Komí

se takoj sprejme v mojo prodajalnici s špecerij-skim in žitnim blagom, drobnarijo in pekarijo.

Andrej Ditrich

(631—2)

v Vipavi.

2 kuharici,

dobro izvežbani za restavracijsko kuhinjo in zmožni slovenskega jezika, sprejmeta se za prvi hōtel v **Cetinje (Črna gora)**, prva z mesečno plačo 30 gld., druga 20 gld., s prostim stanovanjem in hrano. Natančneje pove g. **Jeločnik** pri g. **Souvanu**. (637—1)

Na prodaj

so lepa

požlahtnena sadna drevesca (jabolka, hruške) in divji kostanj.

Ana Jarc

(636—1)

v Medvodah.

Svetnoslavna

Kreutzbergova menažerija

v Ljubljani, na Kolizejskem trgu

je odprta

vsak dan od jutra do 10. ure zvečer.

Ob

3. in 5. uri popoldne se pitajo zveri

in se vrše

predstave

v centr. kletki.

Več povedó plakati.

Spoštovanjem

Albert Kreutzberg.

(622—4)

Cvet zoper trganje, po dr. Maliči,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrple ude in kite itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se sumo „**cvet zoper trganje po dr. Maliči**“ z **zraven stojičim znamenjem**; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo (335—7) lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Naložilne in spekulacijske kupčije

v vseh kombinacijah se po prijazno rečnih in diskretno po originalnih kurzih oskrbe po bančnej hiši administracije „**Leithe**“ (Halmai), Dunaj, Schottenring 15. (620—4)

Dr. Pattisonova

vata proti protinu

takoj zmanjša in hitro ozdravi (579—3)

protin in revmatizem

vsake vrste, kakor: obrazne, prsne, vratne in zobne bolečine, protin v glavi, rokah ali v kolenih, trganje po udih, bolečine v hrbtu ali na ledji.

V zavitkih po 70 kr. in polzavutkih po 40 kr. se dobi pri **Trnkoczyji**, lekarna „pri samorogu“ v Ljubljani.

Gastlov kri čistilen čaj,

to jako vplivno zdravilno sredstvo iz dobrih, nedražilnih, odprtje povzročujočih zelišč, odpravi vsako nabiliranje žolča in zlez, oživlja prebavljalni aparat.

Gastlove posladkorjene kri čistilne kugljice

(škatljica po 30 in 50 kr.) (624—2)

so najbolj renomirano, najcenejše, pripravnejše sredstvo proti zaprtju, migreni, hemoroidom, krvnemu natoku, revmi in podagri, proti boleznim na jetrih in žolči, proti izpahnenju. Najboljše blato odpravlja joče sredstvo za žene in otroke.

Pravi so oni preparati, ki nosijo firmo centralne zaloge: **Lekarna „pri obelisku“ v Celovci**.

Zaloga v Ljubljani: V. Trnkoczy; v Postojni: A. Leban; v Kranji: K. Šavnik; v Logatci: Al. Skala; v Zagorji: A. Mihelič; v Semlinu: J. Straub.

Vabilo k udeležitvi

dobitnih šans velike, od hamburškega mesta garantovane denarne loterije, v kateri se mora

9 milijonov 140.340 mark

v teku nekaj mesecev gotovo dobiti.

Novi, v 7 oddelkov urejeni igralni načrt ima mej 100.000 lozi **50.800 dobitk**, in sicer oziroma

400.000 drž. mark,

posebno pa

1 dob. à m. 250.000	3 dob. à m. 8000
1 " à m. 150.000	3 " à m. 6000
1 " à m. 100.000	55 " à m. 5000
1 " à m. 60.000	5 " à m. 4000
1 " à m. 50.000	109 " à m. 3000
2 " à m. 40.000	212 " à m. 2000
3 " à m. 30.000	10 " à m. 1500
1 " à m. 25.000	2 " à m. 1200
4 " à m. 20.000	533 " à m. 1000
7 " à m. 15.000	1074 " à m. 500
1 " à m. 12.000	100 " à m. 300
23 " à m. 10.000	29115 " à m. 138
	itd. itd.

Žrebanje dobitk je po načrtu uradno določeno.

Za prihodnje prvo žrebanje dobitk te velike denarne loterije velja

celi orig. loz le 6 mark, ali gl. 3.50 av. bank. pol orig. loza le 3 marke, ali " 1.75 " "

četrt " " 1 1/2 " ali " 90 kr. " "

ter se ti od države garantovani originalni lozi proti pošiljavi svote v gotovini ali po nakaznici, ali pa proti povzetju zneska v najoddaljenejše kraje franco razpošiljajo. Manjše svote morejo se priposlati tudi v pisмениh markah.

Hiša Steindecker je v kratkem času svojim interesentom izplačala **velike dobitke** po mark **125.000, 80.000,** več po **30.000, 20.000, 10.000** itd. in je s tem pripomogla k sreči mnogovrstnih rodbin.

Uloge so v primerji velikim dobitkom jako neznatne ter se mora le priporočati, da se jedenkrt sreča poskusi.

Vsak udeleženec dobi pri naročbi uradni načrt, iz katerega se razvida razdeljenje dobitkov in dotičnih razredov, kakor tudi uloge, in po vzdigovanji dobitk oficijalni listek vzdigne-nih števil.

Dobitki se izplačujejo točno pod državnim poroštvom ter se morejo na direktno vposlanje ali na željo interesentov z mojimi zvezami na vseh večjih tržiščih Avstrije izplačati.

Naročila naj se povratno in vsakako **pred 15. novembrom t. l.** zaupno pošljejo na **trdno staro tvrdko**

Josef Steindecker,

Bank & Wechselgeschäft, Hamburg.

P. S. Hiša Josef Steindecker — poznata kot solidna in reelna — ne potrebuje posebnih reklam; te zato izostanejo, na kar se čestito občinstvo opozarja. (604—3)